

EMRE KONGAR

Kızlarımın Mektupları

YAŞAMDAN SATIRBAŞLARI

REMZİ KİTAPÇI

*Kızlarımın
Mektupları*

EMRE KONGAR

*Kızlarıma
Mektuplar*

YAŞAMDAN SATIRBAŞLARI

*Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi
2001 Yılı En İyi Kitap Ödülü*

Remzi Kitabevi

KIZLARIMA MEKTUPLAR / Emre Kongar

© Remzi Kitabevi, 2000

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

*Yayına hazırlayan: Yasemin Aktaş
Kapak düzeni: Ömer Erduran
Kapak resmi: Tuncay Betil*

Elif ve Ebru Kongar'ın Tuncay Betil tarafından yapılan bu resmi, sanatçının trajik ölümünden sonra, vasiyeti üzerine, Sn. Hasibe Ayten tarafından Emre Kongar'a armağan edilmiştir.

ISBN 978-975-14-0780-1

BİRİNCİ BASIM: Aralık 2000

YETMİŞ DOKUZUNCU BASIM: Ağustos 2023

Kitabın bu basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul
Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

İçindekiler

Yolunuz Açık Olsun	9
Her Genç Kız Bir Evrendir	17
Yemek ve Cinsellik	27
Gökkuşaağı ve Siz	39
Kıskançlık ve İlkellik	51
Her Genç Kız Güzeldir	59
Sevgi ve Aşk	71
Her Genç Kız Zekidir	83
Sıradan İnsan Olmamak	93
Aşırılıklarda Dolaşmanın Dayanılmaz Çekiciliğı	107
Aşırılığın Azı Karar Çoğı Zarardır	119
Yaşamayı Ertelemeyin	133
Ailede ve Ülkede Demokrasi	143

Sevgi ve Aptallık	159
Sorunları Yürüyerek Aşmak	169
Doruğa Çıkmanın Keyfi	183
Dinleyen İnsan Olabilmek	193
Bir Aşkın Şiirsel Güzelliđi	203
Portakalın Yaprağını Kopardığım An	213
Kelebek Gibi Olmak	225
Aşk'ta ve Aile'de Sevgi, Güven ve Disiplin	235
Son Mektup	247

88
M

Sevgili kızlarım,
Bir yıl önce **Ebru**'yu yolcu etmiştik.
Biraz önce **Elif** de gitti.
Aynen bir yıl önce **Ebru**'nun gittiği gibi.
Yine annenizle birlikte.
Anneniz onu, orada tutacakları eve yerleştirdikten sonra, geri
dönecek.

Aynen **Ebru**'yla gittiğinde olduğu gibi.
İkiz babası olmanın garip cilveleri bunlar:
Kimi olayları aynen, iki kez yaşıyorsunuz.
Gökyüzünün de gözleri yaşlı.
Aynen **Ebru**'nun gittiği gün olduğu gibi.
Ben eve geldim ve **Ebru** gittiği gün yazmaya karar verdiğim
mektupları, artık yazmaya başladım:

**Sizlerle birlikte geçirdiğim yirmi küsur yılı ve belki de bu
arada tüm yaşamımı irdeleyen, kendimi sorgulayan ve vardı-
ğım sonuçları sizlerle de paylaşacak olduğum mektupları.**

Bu ilk mektup.

Cici kızlarım,
Yaşam ne garip.
Bir baba için, en büyük mutluluk kaynağı, aynı zamanda çok
büyük bir hüznün nedeni de olabilir:

Her ikiniz de başarılı birer üniversite eğitimi yaptınız.

Ebru Amerika'dan, **Elif** de buradan birer doktora bursu ka-
zandı.

Her ikiniz de yurtdışına gittiniz.

Bugün **Elif**'in gurbet ellere gidişinin ilk günü.

Ebru gideli ise yaklaşık bir yıl oluyor.

Ben bir yandan bu başarılarınızla övünüyorum, bir yandan da parmak kadar iki kız çocuğunun evden uçup gitmelerinin hem hüznünü hem de korkusunu yaşıyorum.

Övünüyorum, çünkü sadece mezuniyetleriniz bile başlı başına yeterli bir başarıyken, siz bunu daha da ileri taşımak istediniz ve birer doktora bursu kazandınız.

Evet, bunlarla övünüyorum.

Ama kızlarımın, gözlerimin nuru iki çocuğumun evden ayrılmalarına da çok üzülüyorum.

Bir yandan da korkuyorum:

O vahşi ormanda, hem yaşam hem eğitim savaşımı verecek olan iki genç kızı bekleyen fiziksel ve ruhsal tehlikeler ruhumu karartıyor, kalbimi sıkıştırıyor.

İşte bugün bu çelişik duygularla oturdum bilgisayarımın başına.

Klasik baba sendromu:

Gittiniz ya, **keşke şunu yapsaydım, keşke bunu yapmasaydım** muhabbeti başladı iç dünyamda.

Aslında kendimle bu hesaplaşmayı ve sohbeti yapmaya, daha siz burs aramaya koyulduğunuzda başlamıştım.

Çünkü artık ayrılık ufukta görünmüştü.

Derken **Ebru** gidince, kendi iç hesaplaşmamı ve sohbetimi sizlerle paylaşmaya, yani duygu ve düşüncelerimi mektuplara dökmeye karar verdim.

İşte bu ilk mektubu böyle bir oluşum sonunda ve karmaşık bir ruh hali içinde yazıyorum.

Önünüzde o denli büyük belirsizlikler var ki!

Oralara uyum sağlayabilecek misiniz?

Doktoralarınızı başarıyla tamamlayabilecek misiniz?
Yurdunuza, annenizin sıcak kucacağına ne zaman döneceksiniz?

Ya oralarda yerleşmeye karar verirseniz!?

Ya gönlünüzü farklı kültürden birine kaptırırsanız!?

Bambaşka bir dünyada sizi nasıl bir yaşam bekliyor?

Bu yepyeni dünyadaki yepyeni yaşamın, okyanus dalgaları gibi önüne kattığı her şeyi silip süpüren acımasız sorunlarıyla nasıl başa çıkacaksınız tek başınıza?

Aslında bakmayın böyle ağlaştığıma:

Size tümüyle güveniyorum.

Eminim ki karşınıza çıkan toplumsal, kültürel ve eğitimsel sorunları başarıyla çözeceksiniz.

Eğitiminizi de büyük bir başarıyla tamamlayacağınıza bütün kalbimle inanıyorum.

Galiba beni asıl korkutan şeyler, trafik kazaları ve hastalıklar gibi, sağlığınıza ve yaşamınıza tehdit eden tehlikeler.

Bir de içten içe kendime bile pek itiraf edemediğim, orada sürekli olarak yaşamaya, yani yerleşmeye karar vermeniz.

Aslında gitmeden önce bunları sizlerle açık açık konuştuk.

Buralarda oluşturduğunuz ilişkiler açısından, bu ağın size verdiği tatminden, oralarda ise, yabancı ve soğuk bir toplumsal ortamın, üzerinizde yapacağı olumsuz etkilerden, bunlar hakkındaki kaygılarımdan söz ettik.

Siz bunlara çok soğukkanlı, mantıklı ve çok akılcı tepkiler verdiniz.

Pek çok konuda aynı şekilde düşündüğümüzü görmek beni çok da sevindirdi.

Asıl amacınızın öğretim üyeliği olması, kazanacağınız bilgi ve becerileri ülkenize taşıma arzunuz, içinde yetiştiğiniz topluma

bir şeyler verebilme isteğiniz beni çok duygulandıran düşünceleriniz idi.

Ama yine de bir toplumbilimci ve az çok yaşam deneyimi olan bir yazar olarak biliyorum ki, zaman, insanı da, insanın duygu ve düşüncelerini de değiştirir.

Bakalım siz zaman içinde nasıl bir değişme süreci yaşayacaksınız?

Bu duygu ve düşünceleriniz oralarda pekişecek mi, ülkenize hizmet etme ideali artarak sürececek mi, yoksa zamanla bireysel rahatlık ve konfor öne çıkarak, daha üst bir teknolojik düzeydeki yaşama katılmak için oralarda kalmayı mı düşüneceksiniz?

Hiç kuşkusuz, bu sorunun yanıtını ancak zaman verecek.

Sevgili kızlarım,

İnsan, çocuklarının yaşadığı veya yaşayabileceği sorunları gördükçe, ister istemez kendi yaşamındaki benzer sorunları ve onlarla nasıl başa çıkmaya çalıştığını anımsıyor.

Ben de Ankara **Siyasal Bilgiler Fakültesi**'ni bitirdikten sonra aldığım **Birleşmiş Milletler** bursuyla Amerika'ya giderken, aynı sorunlar kafamı meşgul ediyordu.

Ama ben sizden daha şanslıydım, çünkü biz annenizle evlenip yola çıkmıştık.

Bu nedenle oralarda gerçek anlamda hiç **yalnız kalmadım**.

Bu arada oralarda yerleşmiş ve çok başarılı olan Türklerle tanışmış ve ülkeye dönmedikleri, birikimlerinden kendi halkını yararlandırmadıkları için onları eleştirmiştim.

Şimdi bu konuda o denli katı değilim.

Tam tersine, bazı alanlarda çok başarılı olan Türklerin dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar insanlığa hizmet ettiklerini, hatta, oralarda ülkelerini iyi ve güzel temsil ettikleri için, bir anlamda vatana da çok yararlı olduklarını düşünüyorum.

Ama ben döndüm.

Anneniz ve ben orada geçirdiğimiz her günü, her saati, vatan özlemiyle yaşamış ve bir an önce eğitimimizi tamamlayıp ülkeye dönme ateşiyle yanmıştık.

Siz benim yaşamöykümü zaten genel çizgileriyle biliyorsunuz.

Bu nedenle bir kez daha anlatıp başınızı ağrıtmak istemem.

Ama ülkeye döndükten sonra, her zaman işlerimin iyi gitmediğini anımsarsınız size anlattıklarımın.

Zaten 12 Eylül darbesinden sonra askeri yönetimi protesto etmek için **Hacettepe Üniversitesi**'nden istifamı, çok sevdiğim öğretim üyeliğinden ve öğrencilerimden ayrılışımı, doğduğum kent olan İstanbul'a geri döndükten sonra yaşadığım zorlukları, birlikte geçirdiğimiz günlerde bir ölçüde paylaştınız.

Bunları, kendime acımak ya da kendimi sizlere acındırmak için değil, insanın ne kadar istese de ülkesine hizmet etmesinin hiç kolay bir iş olmadığını belirtmek için yazıyorum.

Doktoralarınızı bitirip ülkenize döndüğünüzde kimse size, **Hoş geldiniz, buyrun**, demeyecektir büyük bir olasılıkla.

Tam tersine, siz yurtdışında seçtiğiniz alanda uzmanlaşmaya çalışırken, burada kalarak, kendilerini yetiştirip ilişkilerini kurularak, sizin de talip olabileceğiniz iş alanlarını, büyük bir olasılıkla doldurmuş olacaktırlar.

Bu nedenle, döndüğünüzde hiç beklemediğiniz bazı zorluklarla karşılaşabilirsiniz.

Ama bunların sizi yıldırılmayacağını ve vermiş olduğunuz, ülkenize dönme kararınızı etkilemeyeceğini biliyorum.

Sadece gelecekte oralarda yaşayacaklarınız, bu konudaki kararınızı değiştirmenize yol açabilir.

Bunları da zamanla hep birlikte göreceğiz:

Siz bizzat olayların içinde yaşayarak, ben de annenizle birlikte, buradan, uzaktan birer gözlemci olarak.

Canım kızlarım,

Şu anda ayrılığın taze acısı yüreğimi dağlarken, sizlere kötümser bir mektup yazmak istemiyorum.

Tersine, önünüzdeki geniş ufukları belirtmek, ülkemiz için bizim yapamadıklarımızı sizin yapacağınıza ilişkin inancımı vurgulamak istiyorum.

Bütün kalbimle, size inanıyorum ve bizim kuşakların ürettiği bu sorunlu, bu lekeli siyaset ve medya yapısı ile kirlenmiş toplumu, çok daha temiz çizgilerde, çok daha aydınlık geleceklere taşıyacağınıza güveniyorum.

Bundan sonraki mektuplarım daha iyimser olacak hiç kuşkusuz.

Sizi özledikçe, gündelik sorunlarla bunaldıkça, kaleme sarılacağım, içimi size dökeceğim.

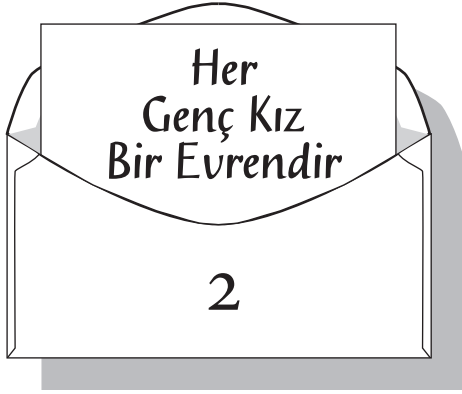
Kaleme sarılmak tabii lafın gelişi.

Aslında **bilgisayarımın başına oturacağım** demek istiyorum.

Şimdilik hoşça kalın ve kendinize iyi bakın.

Yolunuz açık olsun!

Sizi daha şimdiden çok özleyen babanız.

Her
Genç Kız
Bir Evrendir

2

*Prof. EMRE KONGAR, bu kitabında,
bireysel yaşam deneyimlerinden
ve bilimsel bilgi birikiminden süzdüğü
duygu ve düşüncelerini, kızlarına yazdığı
mektuplar aracılığıyla bütün gençlere,
anne-babalara ve öğretmenlere aktarıyor.*

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-0780-1

9 789751 407801

KDV'den muafdir